

dovednostech (61,8 %) a zprostředkování spolupráce se zaměstnavateli v regionu (47,6 %). Tyto aktivity umožňují školám získat podněty k úpravě ŠVP tak, aby profil absolventů zvyšoval jejich uplatnitelnost na trhu práce.

5.2.3 Průběh praktického vyučování

ČŠI ve školním roce 2016/2017 provedla ve středních odborných školách 716 hospitací v praktickém vyučování (o 317 více než v přechodném školním roce), z toho 294 v maturitních oborech vzdělání a 422 v oborech vzdělání s výučním listem. Školní inspektoři hospitovali nejčastěji v odborném výcviku (66,3 %) a v učební praxi (20,9 %). V menší míře byly zastoupeny cvičení, odborná praxe a umělecká praxe. Vyučování vedli převážně pedagogové, výjimečně instruktoři (9,5 %). Přestože se zvýšila kvalifikovanost učitelů praktického vyučování z 88,7 % na 91,7 %, problém středních škol se zabezpečením kvalifikovaných a odborně fundovaných učitelů praktického vyučování přetrvává. Příčinami jsou finanční ohodnocení, společenská prestiž povolání učitele, psychická náročnost práce s žáky, jejichž vnitřní motivace ke vzdělávání je často velmi nízká, stejně jako podpora ze strany rodiny. Navíc při současné situaci na trhu práce kvalitní erudovaní pracovníci s praxí mají možnost uplatnění mimo školství za lepších podmínek.

V praktickém vyučování pedagogové (99,7 %) jasně stanovovali vzdělávací cíl, který byl téměř vždy zcela (80,2 %) nebo alespoň částečně (19,4 %) splněn. Stanovené cíle byly vhodné v 93,2 % vzhledem k obsahu ŠVP a v 86,3 % vzhledem ke znalostem a dovednostem žáků. Výuka byla organizačně a pedagogicky dobře zvládnutá (99,2 %), měla pro žáky většinou vysoký (71,5 %) nebo alespoň střední přínos (27,7 %).

V převážné většině vyučovacích jednotek panovalo klima podporující učení, žáci byli aktivní, o výuku projevovali zájem, měli dostatek prostoru pro vlastní iniciativu. Vyučující koordinovali činnost žáků, kladli na ně přiměřené a srozumitelné požadavky, vedli je k osvojení odborné terminologie, posilovali u žáků pozitivní sebepojetí a sebevědomí. Činnosti v praktickém vyučování navazovaly na teoretickou výuku, byly obsahově správné. Žáci byli vedeni k osvojování odborné terminologie, dodržovali pracovní postupy, jejich činnost byla efektivní vzhledem k ŠVP. Prokazovali schopnost pracovat samostatně (41,5 %) nebo s částečnou pomocí učitele (54,7 %). Většinou mohli uplatnit nebo rozvíjet kritické myšlení (33 % rozhodně ano, 54,6 % spíše ano).

Tabulka 36

Průběh praktického vyučování – podíl hodin (v %)

Sledované oblasti	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
Aktivita a zájem žáků o výuku	62,4	36,9	0,7	0,0
Při praktickém vyučování panovalo klima podporující učení	74,7	24,4	0,8	0,0
Dostatek prostoru pro iniciativu a aktivitu žáků	66,2	32,1	1,7	0,0
Vyučující kladli na žáky přiměřené a srozumitelné požadavky	84,1	15,4	0,6	0,0
Výuka posilovala u většiny žáků pozitivní sebepojetí a sebevědomí	51,8	47,1	1,1	0,0
Výuka rozvíjela vzájemnou spolupráci a pozitivní vztahy	49,2	45,3	4,5	1,1

Prostorové uspořádání a materiální vybavení pro praktické vyučování odpovídalo téměř vždy stanovenému vzdělávacímu cíli a realizovaným činnostem. Učební pomůcky byly používány zcela (76,8 %) nebo částečně (10,5 %) účelně. Ve 12 % vyučovacích jednotek nebyly použity pomůcky vůbec. S novými technologiemi se žáci seznamovali ve stejné míře jako v předchozím školním roce (60,2 %).

V organizaci praktického vyučování výrazně převládala efektivní samostatná práce žáků,

